

ваговим фактором при виборі юрисдикції, тому цей запит також вартий уваги.

Отже, в період післявоєнного відновлення Україна може стати провідною державою, для впровадження та розвитку інноваційного підприємництва. Україна має все необхідне: ідеальне географічне розташування, значну кількість талановитих молодих науковців та впевнених підприємців, великі надії на нове покоління влади, пріоритети якої будуть спрямовані саме на розвиток економіки та України в цілому, бажання міжнародних партнерів сприяти якнайшвидшому відновленню України, пошук нових локацій для розвитку та розширення бізнесу провідними міжнародними компаніями.

Література

1. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003. Дата оновлення 08.03.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15>
2. Про інноваційну діяльність: Закон України № 40-IV від 04.07.2002. Дата оновлення 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/40-15>
3. Kasych A., Horak J., Glukhova V., Bondarenko S. The Impact of Intellectual Capital on Innovation Activity of Companies. Quality Access to Success, Vol. 22, No. 182 - June 2021, pp. 3-9. https://www.calitatea.ro/assets/arhiva/2021/QAS_Vol.22_No.182_Jun.2021.pdf
4. Schumpeter J. The Economics and Sociology of Capitalism. N. J. : Princenton, 1991. 413 p.

УДК 338.640

Єремєєва Л.В., здобувач освіти
Нищенко О.В., науковий керівник, к.е.н., доц.
Київський національний університет
технологій та дизайну

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ УКРАЇНИ

Готельно-ресторанний бізнес України з початком пандемії коронавірусної хвороби і закінчуючи сьогоднішнім – періодом повномасштабного вторгнення росії в Україну, перебуває у стані затяжної кризи. Тяжкість ситуації варіюється відповідно до регіону України, залежно від того чи це зона бойових дій, прифронтна територія, чи глибокий тил.

Сфера гостинності, як один із найперспективніших напрямів розвитку та відбудови національної економіки повинна працювати та відновлюватися, навіть в умовах воєнного часу [1]. В Україні за підсумками 2022 року припинили роботу близько 7000 різноманітних закладів ресторанного

бізнесу, сюди відносяться заклади, які не працювали під час окупації чи на початку вторгнення. У 2023 році більшість з них відновили роботу. Точну кількість закритих закладів ресторанного бізнесу за підсумками 2023 р. ще не підраховано. Потрібно зазначити, що заклади, які були успішні до війни, якщо не були фізично знищені росіянами, залишились працювати й нині та навіть мають приріст аудиторії, це характерно для закладів розташованих у містах: Київ, Львів та Дніпро [2].

Щодо готельного бізнесу, то тут основний дохід забезпечують внутрішні туристи та іноземці, які працюють в Україні. Найбільше заробляють готелі розміщені у західних областях України. Закриття кордонів і як наслідок пауза у міжнародному туризмі стали причиною того, що українці обирають відпочинок і подорожі всередині України. Також, джерелом для розвитку стали вимушені переселенці, так як деякі готелі адаптувалися до їх вимог, надаючи їм комфорт і умови, необхідні для проживання у непростих умовах воєнного часу. За даними проєкту HotelMatrix заповнюваність готелів м. Львів у 2022 році склала 54 % (на 6 % більше ніж у 2021 році), у Буковелі – 58 %. Середня виручка від здавання готельного номеру у Буковелі у травні 2022 року склала 1250 грн, а у грудні того ж року вже 4500 грн. У той же час заповнюваність готелів м. Харків коливалась у межах 15-20 %, що значно менше ніж у довоєнний період [3].

Типові проблеми готельно-ресторанного бізнесу України та шляхи їх вирішення наведено у таблиці 1 [4, с. 95].

Таблиця 1

Проблеми готельно-ресторанного бізнесу України та шляхи їх вирішення [4]

Складов а	Проблема	Ймовірні шляхи вирішення
Матері а льна складова	<ul style="list-style-type: none"> ▪ фізичне знищення закладів готельно-ресторанного бізнесу; ▪ простий вільного номерного фонду; ▪ логістика 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ післявоєнна відбудова; ▪ оренда нового приміщення; ▪ відкриття закладів ГРБ за кордоном; ▪ орієнтація готелів на реабілітаційні послуги; ▪ розміщення ВПО; ▪ нетрадиційне використання площ готелю; ▪ максимальний перехід на товари, послуги та продукти місцевих виробників
Фінансо ва складова	<ul style="list-style-type: none"> ▪ здорошання позицій меню; ▪ зростання витрат на оплату праці, придбання товарів та 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ заміна інгредієнтів страв; ▪ зміна позицій меню; ▪ залучення багатофункціонального персоналу; ▪ динамічне ціноутворення;

	послуг	<ul style="list-style-type: none"> ▪ пошук нових постачальників; ▪ допустиме зниження якості обслуговування
Трудова складова	<ul style="list-style-type: none"> ▪ дефіцит кадрів 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ навчання та підготовка молодих спеціалістів; ▪ сприяння трудовій імміграції іноземців та осіб без громадянства
Енергетична складова	<ul style="list-style-type: none"> ▪ блекаут; ▪ перебої з електро- та газопостачанням 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ організація опалення за допомогою твердопаливного котла; ▪ використання геліосистем; ▪ наявність генераторів
Інформаційна складова	<ul style="list-style-type: none"> ▪ інформаційна війна; ▪ морально-психологічний стан персоналу і клієнтів 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ робота над позбавленням росії права участі у конкурсах, змаганнях, рейтингах у сфері ГРБ ▪ дати відчуття потреби, як персоналу так і клієнтам; ▪ створення приємної атмосфери, що викликає ностальгію
Безпекова складова	<ul style="list-style-type: none"> ▪ відсутність власного укриття 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ їжа тільки на виніс; ▪ концентрація на доставці; ▪ проектування нових об'єктів ГРБ лише з наявністю бомбосховища; ▪ модернізація закладів ГРБ з позиції безпеки

Головний негативний чинник сьогодення – повномасштабне вторгнення росії в Україну, не став перепорою для виживання і розвитку індустрії гостинності України. Українські підприємці активно шукають і втілюють у життя багато креативних ідей та рішень, трансформують свій бізнес і виходять на нові ринки. Перспективи розвитку готельно-ресторанного бізнесу у післявоєнний період, головним чином, будуть залежати від визначення місця та ролі індустрії гостинності у стратегії повоєнної відбудови України, інвестицій, а також підтримки міжнародної бізнес-спільноти.

Література

1. Гузар У. Є., Левчук А. В. Аналіз діяльності закладів ресторанного бізнесу в Україні під час війни. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління.* 2023. № 9. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-12-01> (дата звернення 18.03.2024).
2. «Заклади зараз – єдине місце, куди українці можуть витратити гроші»: як розвивається ресторанний бізнес під час повномасштабної війни. Наш Київ. 2023. URL: <https://nashkiev.ua/eat/zakladi-zaraz-edine-mistse-kudi-ukrainsi-mozhut-vitrachati-groshi-yak-rozvivayetsya-restorannii-biznes-pid-chas-povnomasshtabnoi-viini> (дата звернення 18.03.2024).

3. Готельний бізнес в Україні в умовах війни: чому в готелях зростає кількість гостей? Visit UKRAINE. 2023. URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/2150/gotelnii-biznes-v-ukraini-v-umovax-viini-comu-v-gotelyax-zrostaje-kilkist-gostei> (дата звернення 19.03.2024).

4. Моргулець О. Б., Нищенко О. В. Готельно-ресторанний бізнес України у довоєнний, воєнний та післявоєнний період. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*. 2023. № 8. С. 88-96. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/tourism/article/view/1407> (дата звернення 20.03.2024).

УДК 338

Цикулова А. Е., здобувач освіти
Марченко О.І., науковий керівник, к.е.н., доц.,
Державний податковий університет

СТРАТЕГІЇ ПІДТРИМКИ СТАРТАПІВ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

Протягом останніх двадцяти років індустрія інформаційних технологій виявилася ключовим динамічним фактором у конкурентоспроможності світової економіки. Розвиток цих технологій привів до зміни підходів у господарюванні, управлінні, отриманні знань, впровадженні інновацій та створенні нових бізнес-моделей. Цей прогрес також зумовлює розвиток стартапів, які реагують на потреби ринку та пропонують конкретні рішення для своєї цільової аудиторії [1].

Економічний прогрес у світі та в Україні пов'язаний із стартапами, які розробляють та впроваджують новаторські ідеї. У зв'язку з військовою агресією, пандемічною кризою та непередбачуваними змінами на ринках, стартапи стали важливим інструментом адаптації економіки. Тому важливо підтримувати їхній розвиток через регулювання та заохочення підприємництва. Це може бути здійснено шляхом різних форм державного впливу, розвитку підприємницької та фінансової інфраструктури, а також співпраці з університетами та іншими науковими установами для створення нових інноваційних рішень. Це допоможе розширити можливості для створення робочих місць, залучення талантів та збільшення податкових надходжень.

Стартапи є важливим катализатором економічного зростання кожної країни, прискорюючи її інноваційний розвиток. Підтримка стартапів стає основою для стимулювання інноваційної активності, що сприяє збільшенню обсягів виробництва та експорту новаторських продуктів та високотехнологічних товарів [2].

Стартапи грають стратегічну роль для України в післявоєнний період, оскільки сприяють розвитку інноваційного напрямку. Широкий спектр